

Bűnmegelőzési Hírlevél

2019. május

Vigyázat, csalók!

Az elmúlt néhány év adatai és a szakmai tapasztalatok azt mutatják, hogy a bűnözésen belül egyre nagyobb arányt képviselnek a megtévesztéssel, az emberek jóhiszeműségének kihasználásával elkövetett bűncselekmények. Az elkövetők kisebb rizikót látnak a csalás jellegű bűncselekmények elkövetésében, mint például az úgynevezett „trükkös módszerrel” elkövetett bűncselekmények, valamint növekszik a személyes kontaktust sem igénylő elkövetési magatartások száma. Egyre gyakrabban fordulnak elő a telekommunikációs eszközök felhasználásával („feltöltőkártyás” csalások) és az online elkövetett bűncselekmények.

Az **internet** jelentőségéről külön is szólni kell, amelyen keresztül, vagy amelynek a felhasználásával a csaláson kívül számos más bűncselekményt is megvalósítottak a zaklatástól az informatikai rendszer útján tárolt adatok felhasználásával elkövetett különböző visszaélésekig. Az elkövetők az internet nyújtotta lehetőségeket kihasználva nem kell, hogy személyes kontaktusba kerüljenek az áldozatokkal, ismeretlenek tudnak maradni, könnyen nyomon követhetlenné, elérhetlenné válnak, a lebukásuk veszélye minimális. A lakosság, korosztálytól függetlenül, nem mérte fel és nem készült fel elég gyorsan, hogy az online világban milyen könnyen kiszolgáltatottá lehet válni, milyen könnyen veszélybe lehet kerülni és milyen könnyen bűncselekmény áldozatává lehet válni, mekkora jelentősége van a személyes adatok védelmének.

A csalások Egyre nagyobb jelentősége van a személyes adatok védelmének a különböző visszaélések megelőzése érdekében kategóriában szinte már külön fejezetet képeznek az úgynevezett trükkös módszerrel elkövetett bűncselekmények.

A trükkös módszerrel elkövetett bűncselekmények egyik célcsoportja az idősebb korosztály. Ezekben az ügyekben az elkövetők jellemzően a közüzemi szolgáltatókra hivatkoztak. A közüzemi szolgáltató „hivatalos emberének” kiadva magukat érkeztek váratlanul ellenőrizni, túlfizetést visszaadni, hiányt befizettetni, vagy éppen az önkormányzat nevében jöttek „adományt”, „segélyt” átadni, közben pénzváltás ürügyén elérték, hogy a kiszemelt áldozat a jelenlétükben elővegye a pénzét, felfedje az otthon tárolt pénz helyét. Ezt követően a sértett figyelmét elterelve meglopták.

Az utóbbi időben megszorodtak az úgynevezett „unokázós” módszerrel elkövetett csalások. Az elkövetők telefonon hívtak fel idős személyeket, rendszerint a késő éjszakai órákban az unokájuknak, vagy egyéb hozzátartozójuknak, illetve egyes esetekben hivatalos személynek kiadva magukat, és egy meg nem történt balesetről, vagy más káreseményről tájékoztatták az idős embert, amelyet a családtag okozott. A hozzátartozó (legtöbbször unoka) ügyének gyors megoldása érdekében készpénzt és/vagy ékszert kértek, amelyért azonnal küldtek valakit.

Az autópályán trükkös módszerrel elkövetett bűncselekmények célcsoportja gyakorlatilag mindenki, aki az autópályát igénybe veszi. A pálya melletti parkolóokban, pihenőkben megálló autósokat az elkövetők figyelmeztetik a gépkocsijuk valamilyen hibájára, amit esetleg korábban ők okoztak, és segítség nyújtás ürügyén, a sértettek figyelmét elterelve ellopják a gépkocsiban lévő értékeket (kézitáska, pénz, irattárca stb.).

Szintén minden korosztály veszélyeztetett a telekommunikációs eszközök felhasználásával elkövetett csalások által.

Az úgynevezett telefonos csalások úgy történtek, hogy az elkövetők telefonon felhívták a sértetteket, magukat a Szerencsjáték Zrt-nek, vagy valamelyik nagyobb telefonos társaság, esetleg pénzügyi képviselőjének kiadva magukat közölték, hogy az illető nyert. Ahhoz, hogy a nyereményüket megkapják, teljesíteniük kellett az elkövető telefonon adott utasításait. Ezekkel idegenek telefonkártyáját töltötték fel különböző összegekkel, vagy idegen emberek számlájára utaltak különböző összegeket.

Több olyan feljelentés is érkezett az utóbbi időben, amely arról szólt, hogy a sértett bankszámláját idegenek „megcsapolták”. Néhány alkalommal az is kiderült, hogy maga a sértett adta ki a személyes és a bankkártyája adatait az elkövetővel történt telefonbeszélgetés során, vagy adta meg más módon, például az interneten regisztráció alkalmával, vagy interneten keresztül történő üzlet lebonyolításához kapcsolódóan.

Olyan is gyakran előfordul, hogy az elkövető a sértett adatait valamilyen módon megszerezve, azokat felhasználva kötött előfizetői szerződést különböző szolgáltatóknál. Erről a sértett már csak akkor értesült, amikor a szolgáltató viszonylag nagy összegű elmaradást kezdett el követelni.

Kérjük, hogy a hasonló esetek elkerülésének érdekében **fokozott fenntartással kezeljék a váratlanul jelentkező idegeneket, a jelzett tartalmú telefonhívásokat!** A csalást elkövetni szándékozó személyek utasításait ne hajtsák végre! **Hívják fel a központi számot, ellenőrizzék le a hívás/üzenet valóság tartalmát annál a szervezetenél, amelyre hivatkozik az ismeretlen telefonáló, vagy a váratlanul jelentkező idegen!**

Idősebb hozzátartozóink részére nagyon fontos **tudatosítani és napra készen tartani a biztonságukkal kapcsolatos legalapvetőbb magatartási szabályokat:**

Ne tartsanak otthon nagy mennyiségű készpénzt, értékeikkel ne hivalkodjanak!

Otthon tartózkodás esetén is tartsák zárva a lakásajtót és kaput!

Ne engedjenek be idegeneket a házukba, udvarukba, bármilyen hivatalos ügyre hivatkoznak, bármilyen jó üzletet kínálnak is, vagy segítséget kérnek!

Bármilyen váratlan helyzetben hívják közvetlen hozzátartozójukat, más, megbízható felnőttet, vagy a Rendőrséget, bátran kérjenek segítséget!

Sokszor érkeznek adathalász küldemények magán és szolgálati postafiókba is. A támadók, valamilyen elkövetett jogsértésre hivatkozva, értesítik a felhasználót postafiókjának zárolásáról. A küldeményben egyben tájékoztatják arról, hogy a levélben található hivatkozások segítségével a zárolás feloldható, ha a postafiók használója megerősíti, megadja azonosítóját és jelszavát. **A hivatkozások segítségével elérhető weboldalakat semmi esetre se keresse fel, ne adja meg a postafiókjának belépéséhez szükséges azonosítót, jelszót!**

Az online térben és a valóságban is ügyeljenek arra, kinek adják meg személyes adataikat, vigyázzanak az okmányaikra, bankkártyájukra, hogy mások ne tudjanak vele visszaélni!

**Heves Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnügyi Osztály Bűnmegelőzési Alosztály**
☎:112